

RAILNIEUWS-EXPRES

juli 2009

RAILNIEUWS-EXPRES verschijnt maandelijks en kan gratis worden gedownload vanaf onze website www.hov-rn.nl

Redactieadres: Caan van Necklaan 246, 2281 BS RIJSWIJK

Internet: www.hov-rn.nlEmail: hov-rn@hov-rn.nl

T I D S C H R I F T E N

Op de Rails, juli 2009, nummer 2009-7 * Na uitgebreid spoor- en tramnieuws uit binnen- en buitenland de volgende artikelen: De Spoorweg-Maatschappij Almelo – Salzbergen * de internationale treindienst via Oldenzaal * Het NBM-materieel na 2 mei 1949 * De resultaten van tien jaar privatisering: Sneltreinmaterieel in Groot-Brittannië (vervolg) * Nationalisering en Beeching * Belgische minitransportbedrijven: Sint-Mariabrug * Stichting NVBS-Excursies * Verenigingsnieuws * NVBS – Winkel * Boekbesprekingen * www.NVBS.com/Opderails

RailHobby, juli/augustus 2009, nr. 07/08 * Knelpunt in de railinfrastructuur Baarn verleden tijd * Toronto – Vancouver 4500 km per spoor door Canada * Railview * Van Sneek naar Stavoren (Friese Stoomtreinmaatschappij zegt nagenoeg klaar te zijn voor 2010) * Railmusea * Modelspoor met o.a. Nebenbahnen in Duitsland * Winkelier aan het woord * Railvitrine * Railhobby Awards 2008-2009 uitgereikt * Boekrecensies in Railpers * www.railhobby.nl

De Koppelstang, 2009, nr. 2 * In de rubriek “vanuit de loods” nieuws over de stoomlocs 23 071, 23 076, 50 3564, 52 3879, 52 8053 en de diesellocs 636 en 661 * Langs de lijn (infra) * Stoomrit 7 juni geannuleerd * Verslag hoofdlijnritten, die wel doorgingen * Een diesellocc erbij: de 2412 * www.stoomtrein.org

Miljoenenlijn Expresse, juni 2009, nr. 82 * Spannende zomer breekt aan voor de ZLSM * Huidige stand * Ook personenrijtuigen ZLSM 75 jaar in dienst * Jubileum-arrangement “van Kolenspoor tot Museumspoorlijn” * Avonturen van een conducteur * Ondergrondse kolentrein op perron Simpelveld is verhuisd naar de zgn. Leermijn van de vroegere Staatsmijn Wilhelmina * Verder is bij deze editie een bijlage gevoegd getiteld: **De Miljoenenlijn 75 jaar**. Van zorgenkind tot toeristische parel. Een documentaire in woord en beeld door Michel Dreuw. Op 15 juni 1934 werd de spoorlijn tussen Simpelveld en Schaesberg in gebruik genomen. Deze lijn was in eerste instantie alleen voor goederen- en kolenvervoer bedoeld. Het traject van ruim 12 kilometer kreeg door de hoge aanlegkosten (meer dan een miljoen gulden per kilometer) al snel de bijnaam ‘het miljoenenlijntje’. Tegenwoordig maakt dit traject deel uit van de door de ZLSM geëxploiteerde museumlijn. Dit boekwerk verscheen ter gelegenheid van het 75-jarige bestaan van de Miljoenenlijn, kost 5 euro en zal te koop zijn tijdens de stoomtreindagen op 11 en 12 juli. De ZLSM verwacht hierbij gastlocomotieven van MBS, SGB en VSM. www.zlsm.nl.

De Reiziger, juli 2009, nr. 4 * Diverse berichten in de vaste openingsrubriek Rover in actie * In “Brievenbus” ondermeer het relaas van 120 NVBS'ers, die de trein misten in Maastricht * Vraaggesprek met Eurocommissaris Tajani (vervoer) * Tips voor binnenlandse trips * Ongevraagd advies over Zwolle – Kampen * OV en fiets: zorg voor goede stallingen * OV over water: Alkmaar * Nieuws en service * www.rover.nl

Eisenbahn-Kurier nr. 07/2009. Nieuws uit de drie Duitstalige landen Duitsland, Zwitserland en Oostenrijk: een flinke modelspoorrubriek met wat nieuw verscheen en wat men zelf bouwen kan. Verder artikelen over: onderweg van Prignitz naar Ruppin; de zegetocht van de Duitse lastechniek bij railvoertuigen (electrische en stoomlocs van vóór 1940 in zwart/wit); Aw Osnabrück; historische bovenleiding bij DB; 232 tussen Karlsruhe en Rastatt; plannen om de “schöne Württembergerin” (BR 18 - stoom) weer rijvaardig te maken; plannen voor het forensenvervoer in Duitsland; de laatste 52-ers in dienst in Bosnië. 130 blz. A4, 7,80 euro. Meerderheid in kleur behalve historie. <http://shop.eisenbahn-kurier.de>

Schweizer Eisenbahn Revue, nr. 07/2009, 56 blz A4, kleur, voor 10,50 euro. Veel Zwitsers en buitenlands nieuws “as usual”. Ook in dit nummer speciale artikelen: dubbelsporig maken van Bern-Neuchâtel; Brenner-Verkehr; goed jaar 2008 voor Stadler; rollend-materieel strategie van SNCF; Domino-project (renovering van het SBB-voorstadsmaterieel; SBB-historie krijgt depôt in Olten. www.minirex.ch

FERN-EXPRESS, nr. 02/2009 (het blad verschijnt eens per kwartaal). Afgezien van internationaal nieuws is dit blad geheel gewijd aan de Verenigde Staten met als eerste onderwerp Bahnen in the big Apple (New York); dan verder bergpassen in Zuid-Californië; wedergeboorte en neergang Interurbans in Californië; vervolgens Acela, de nieuwe sneltreinsoort. Tenslotte de mooiste museumlijnen en nuttige reistips. 52 blz. A4, kleur en zwart/wit, 10,80 euro, nr. 102. Zeer leeswaardig. Hoe je je in een land waar de reizigerstrein een geringe rol speelt toch op dit gebied kunt vermaken. www.fern-express.de

Straßenbahn Magazin, Juli 2009, 41^e jaargang, nr. 237, ISSN 0340-7071*10815, 84 blz., €7,90 los (in D.). In de vaste rubriek “Journal” spelen de volgende voornaamste zaken: In Jena wordt tramlijn 3 verlengd; in Hannover wordt de volgende generatie sneltram voorgesteld; Ook in Erfurt krimpt thans het bestand aan Tatra-trams; op het eiland Tenerife wordt een tweede tramlijn geopend; het Warschauer trambedrijf koopt 186 nieuwe trams; in Innsbruck is het nu echt af-

gelopen met de Düwag-trams; de Pöstlingberg is nu weer bereikbaar en wel vanaf het stadscentrum van Linz. Het hoofdartikel gaat over de kleine(re) trambedrijven in de voormalige D.D.R. Ondanks ontvolking etc. blijft men optimistisch over het behoud van dit aantal van 15 trambedrijven. Zelfs in Cottbus blijken de sombere ophefvolken te verwaaien, waar overigens een speciaal artikel aan gewijd wordt. In Stuttgart kan sneltramlijn U13 in gevaar komen omdat er 2 halteplaatsen ontbreken. De S-Bahn in Hamburg breidt maar uit. De verlenging van lijn S3 is een groot succes geworden. Voorts komt er een lijn S4 en lijn S21 wordt verlengd. Siemens presenteert een nieuwe type tram, de "Avenio", welke als concurrentiewapen tegen Bombardier wordt ingezet. Deze modulair samengestelde trams, van 2 tot 8 modules, krijgen een draaistel per module. Tel-Aviv is de eerste stad die 72 m lange exemplaren aanschaft (= 8 modules); tevens nu de langste tram ter wereld. Concurrent Bombardier zit echter niet stil: zij presenteert de "Flexity 2". In Gera werd Tatra-tram #320 weer oranje geleverd, omdat deze kleur 30 jaar leden de standaardkleur aldaar was. Het omvangrijke Poolse trambedrijf Tramvaje Slaskia S.A. dat veel types aan trammaterieel kent (zelfs 2-assers uit de 40-er jaren!) krimpt noodgedwongen in vanwege slecht onderhouden infrastructuur. Nu in Wenen de tramringlijnen 1 en 2 verdwenen zijn, neemt t.b.v. de toeristen de geel geleverde "Vienna Ring Tram" de honneurs waar. Geschiedenis over het verval en na vele jaren het verdwijnen van het ooit zo grote trambedrijf van de "Vestische". Tram #60 van Italiaans fabrikaat, die ooit bedoeld was voor Belgrado maar door de 2^e wereldoorlog niet verder dan Innsbruck kwam en daar 30 jaar als toen uiterst moderne tram zijn rondjes draaide, is met succes rijvaardig gerestaureerd. Een verslag. En natuurlijk, de vaste rubriek trammodellen ontbreekt niet in deze uitgave. www.strassenbahn-magazin.de ThN

B O E K E N

Bij Uitgeverij Uquilair verscheen **De Hollandsche IJzeren Spoorweg-Maatschappij** van de hand van Jacq. Van der Meer. Wat eerst bedoeld was als tijdschriften-artikel resulteerde uiteindelijk in dit 400 (!) pagina's tellende boek, zo schrijft de auteur in het voorwoord.

Hoewel er vaak wordt gesteld dat in de negentiende eeuw saaiheid en bekrompenheid heersten, valt niet te ontkennen dat, ondanks het feit dat we omstreeks 1830 als natie vrijwel failliet waren, ons land de aanleg van wegen en kanalen niet schuwde.

Met de aanleg van spoorwegen lag dat aanvankelijk anders. Het betrof hier iets nieuws waarvan niemand wist hoeveel het allemaal wel zou kosten, er waren geen handelsbanken in Nederland die kredieten konden verschaffen, en algemeen vroeg men zich af of er aan al die nieuwlichterij wel behoefte was, omdat trekschuiten en diligences behoorlijke reismogelijkheden boden. Zelfs werden grote risico's verwacht voor de volksgezondheid (kon een mens bij dergelijke snelheden nog wel ademen?), kortom, men zag spoorwegen niet zitten.

De Hollandsche IJzeren Spoorweg-Maatschappij werd opgericht door enkele vooraanstaande Amsterdammers, die het voortouw namen om tot een spoorverbinding tussen Amsterdam en Haarlem te komen, nadat aanvankelijke plannen voor een spoorverbinding met Duitsland het niet hadden gehaald. Een enkele verbinding tussen Amsterdam en Haarlem was weinig zinvol, maar later kon de lijn vanuit Haarlem via Leiden en Den Haag naar Rotterdam worden doorgetrokken, hetgeen handel en nijverheid in Holland zeer zouden moeten bevorderen.

Een steuntje in de rug was de zogenoemde Railwaymania in Engeland, waarbij het aanvankelijk leek dat er met spoorwegen schatten te verdienen waren. Toen dit later bepaald niet het geval was verflauwde de belangstelling van de Nederlandse geldschietster en duurde het tot in de jaren vijftig eer de politiek met behulp van de "Indische baten" de mogelijkheden schiep waardoor enkele Nederlandse spoorwegmaatschappijen tot ontwikkeling konden komen, waaronder de Hollandsche IJzeren Spoorweg-Maatschappij. Helaas beconcurrerden deze maatschappijen elkaar op leven en dood, hetgeen niet in het voordeel van de reiziger werkte.

Pas in de Eerste Wereldoorlog vonden de overgebleven spoorwegmaatschappijen elkaar en begon een ontwikkeling die tot de hedendaagse toestand heeft geleid. Dit boek eindigt dus op het moment dat deze samenwerking gestalte kreeg.

De auteur is er uitstekend in geslaagd de rijke historie van 's lands eerste spoorwegmaatschappij tot in detail op een rij te zetten: van de breedspoorperiode tot de normaalspoorperiode; de lokaallijnen en de tramlijnen; de organisatiestructuur en zeker niet onbelangrijk het rollend materieel. Het laatste hoofdstuk is getiteld "Met de HIJSM onderweg" en neemt ons mee aan de hand van foto's naar lokaties in ons land waar de maatschappij opereerde. Maar ook de rest van het boek is rijk geïllustreerd met foto's, die voor een groot deel afkomstig zijn uit de collectie van de Stichting Rail Publicaties. Kaartjes, tekeningen, oude documenten en tabellen maken het geheel compleet. Uiteraard ontbreekt de beschrijving van het Laantje van Van der Gaag niet. Als u het boek uit heeft weet u alles van de HIJSM. Het boek is 24 x 33 cm groot en bevat zo'n 600 illustraties (waarvan 500 foto's) in zwart/wit. De prijs bedraagt € 42,- inclusief verzendkosten. Te bestellen door overmaking op bankrekening 14.45.23.787 t.n.v. Uitgeverij Uquilair o.v.v. "HSM".

K A L E N D E R

TRANSPRESS **Kalender 2010**, zowaar de allereerste groot formaat met een divers en wat artistiek karakter bij sommige platen. De meeste spoorwegen-foto's uit Duitsland, onder andere 5x stoom, echter ook een Zwitser in de winter en een NS Inter-city. Verder modern Duits dieselmaterieel. Als u er ruimte voor hebt de moeite waard; de prijs 19,95 euro. www.paul-pietsch-verlage.de

A G E N D A (BINNENLAND)

Uitgebreide zomerdienst bij de Museumstoomtram

Vanaf zaterdag 18 juli tot en met zondag 16 augustus voert de Museumstoomtram Hoorn-Medemblik de uitgebreide zomerdienstregeling uit. Iedere dag zullen twee of drie historische Nederlandse stoomlocomotieven de stoomtramritten verzorgen tussen Hoorn en Medemblik en aansluiting geven op historische boottendiensten en autobusdiensten naar andere musea.

Loc NS 7742 *Bello* wordt deze zomer 95 jaar oud en rijdt (onder technisch voorbehoud) dagelijks in de tramdienst. Op dinsdag, woensdag en donderdag wordt bovendien met een van beide vierkante stoomtramlocomotieven gereden (HTM 8 *Ooievaar* of de Gooische 18). Nieuw in 2009: de verder uitgebreide speurtocht Stoomsafari met voetplaatritten in Medemblik en de tentoonstelling Stoomtrams door de Tijd in station Medemblik.

Meer informatie, ook over het te gebruiken materieel: www.museumstoomtram.nl of tel. 0229-214862.

11 en 12 juli: Stoomtreindagen bij de ZLSM. Gastlocs van VSM en MBS. www.miljoenenlijn.nl

25 en 26 juli: "Heimwee Expres" vanaf het Spoorwegmuseum te Utrecht over de Oosterspoorlijn naar Hilversum v.v. Vertrektijden NSM: 12.15 uur, 13.29 uur, 14.59 uur. Materieel: kijk op <http://www.spoorwegmuseum.nl/>

26 juli: Rondrit met de Corus Excursietrein over het bedrijfsterrein van Corus. Vertrek Velsersbosch (gelegen nabij de hoofdingang van Corus IJmuiden) 10.45 uur. Info en reserveren: www.csy.nl

2 augustus: iedere museumtram die vanaf 12.00 uur vanaf het Haarlemmermeerstation vertrekt, heeft in Bovenkerk aansluiting op een historische bus. Deze bus brengt u naar Schiphol-Oost waar u een 'open dag' van de Dutch Dakota Association (DDA) kunt bezoeken en de historische vliegtuigen kunt bewonderen. De open dag van de DDA is van 13.00-17.00 uur, waarna de laatste bus terug weer aansluiting geeft op de laatste tram terug naar het Haarlemmermeerstation. Informatie: www.museumtramlijn.org, www.dutchdakota.nl en www.sva-museumbussen.nl

29 augustus: 10-15 uur: Modelspoorbeurs te Houten. Euretco-Expo-Center. <http://www.modelspoorbeurs.nl/>

29 en 30 augustus: VSM-stoomtreinen tussen Doetinchem en Varsseveld in het kader van "Doetinchem Stoomstad".

29 en 30 augustus: "Heimwee Expres" vanaf het Spoorwegmuseum te Utrecht over de Oosterspoorlijn naar Hilversum v.v. Vertrektijden NSM: 12.15 uur, 13.29 uur, 14.59 uur. Materieel: kijk op <http://www.spoorwegmuseum.nl/>

30 augustus: Rondrit met de Corus Excursietrein over het bedrijfsterrein van Corus. Vertrek Velsersbosch (gelegen nabij de hoofdingang van Corus IJmuiden) 10.45 uur. Info en reserveren: www.csy.nl

5 en 6 september: Manifestatie "Terug naar Toen" bij de VSM. www.stoomtrein.org

6 september: Arnhem 60 jaar trolley stad. De CONNEXION-garage aan de Westervoortdijk houdt een open dag, diverse ritten met oude trolleybussen (waaronder de oudste nog rijdende trolleybus 101 uit 1949) en bussen van nu. <http://www.arnhem60jaartrolleystad.com/>

6 september: iedere museumtram die vanaf 12.00 uur vanaf het Haarlemmermeerstation vertrekt, heeft in Bovenkerk aansluiting op een historische bus. Deze bus brengt u naar Schiphol-Oost waar u een 'open dag' van de Dutch Dakota Association (DDA) kunt bezoeken en de historische vliegtuigen kunt bewonderen. De open dag van de DDA is van 13.00-17.00 uur, waarna de laatste bus terug weer aansluiting geeft op de laatste tram terug naar het Haarlemmermeerstation. Informatie: www.museumtramlijn.org, www.dutchdakota.nl en www.sva-museumbussen.nl

12 september: Open monumentendag

19 september: Afscheidsexcursie Plan T vanuit Utrecht. Informatie: www.spoorforum.eu

19 september: Modelspoor- en autobeurs SPIJKSPOOR in Delta, Albrandswaardsdijk 74 te Poortugaal. www.spijkspoor.nl

26 en 27 september: "Heimwee Expres" vanaf het Spoorwegmuseum te Utrecht over de Oosterspoorlijn naar Hilversum v.v. Vertrektijden NSM: 12.15 uur, 13.29 uur, 14.59 uur. Materieel: kijk op <http://www.spoorwegmuseum.nl/>

27 september: Rondrit met de Corus Excursietrein over het bedrijfsterrein van Corus. Vertrek Velsersbosch (gelegen nabij de hoofdingang van Corus IJmuiden) 10.45 uur. Info en reserveren: www.csy.nl

3 oktober: Open Dag bij de NedTrain-vestiging te Tilburg in het kader van 140 jarig jubileum. De laatste gelegenheid om het bedrijf te bezichtigen voor de definitieve sluiting.

10 oktober: 10-15 uur: Modelspoorbeurs te Houten. Euretco-Expo-Center. <http://www.modelspoorbeurs.nl/>

24 en 25 oktober: "Heimwee Expres" vanaf het Spoorwegmuseum te Utrecht over de Oosterspoorlijn naar Hilversum v.v. Vertrektijden NSM: 12.15 uur, 13.29 uur, 14.59 uur. Materieel: kijk op <http://www.spoorwegmuseum.nl/>

25 oktober: Rondrit met de Corus Excursietrein over het bedrijfsterrein van Corus. Vertrek Velsersbosch (gelegen nabij de hoofdingang van Corus IJmuiden) 10.45 uur. Info en reserveren: www.csy.nl

28 en 29 november: Nederlandse Modelspoordagen in de Darling Market te Rijswijk.

28 en 29 november: "Heimwee Expres" vanaf het Spoorwegmuseum te Utrecht over de Oosterspoorlijn naar Hilversum v.v. Vertrektijden NSM: 12.15 uur, 13.29 uur, 14.59 uur. Materieel: kijk op <http://www.spoorwegmuseum.nl/>

12 december: 10-15 uur: Modelspoorbeurs te Houten. Euretco-Expo-Center. <http://www.modelspoorbeurs.nl/>

19 december: Modelspoor- en autobeurs SPIJKSPOOR in Delta, Albrandswaardsdijk 74 te Poortugaal. www.spijkspoor.nl

26 en 27 december: "Heimwee Expres" vanaf het Spoorwegmuseum te Utrecht over de Oosterspoorlijn naar Hilversum v.v. Vertrektijden NSM: 12.15 uur, 13.29 uur, 14.59 uur. Materieel: kijk op <http://www.spoorwegmuseum.nl/>

A G E N D A (BUITENLAND)

BELGIË

19 juli: Dag van het patrimonium bij de Stoomtrein der drie Valleien. Intensief verkeer van treinen tussen Mariembourg en Treignes met meerdere belgische railbussen (4610, 554.11, 4407) en de diesellocomotieven afkomstig van de SNCB (5120, 6086, 7304) of van de belgische industrieën (9008). <http://cfv3v.in-site-out.com/>

13 september: Open monumentendag.

26 en 27 september: Stoomfestival bij de Stoomtrein der drie Valleien. <http://cfv3v.in-site-out.com/>

16 t/m 21 oktober: "Busworld Europe" te Kortrijk. www.busworld.org

DUISSLAND

26 juli: Stoomtreinen en klassieke automobielen ontmoeten elkaar op het groots opgezette spektakel Rail & Road Klas-sik te Augsburg. Kijk op: www.railandroad.de

1 en 2 augustus: Speciale dagen voor de "Eisenbahnfreund" bij de Museumlijn Bruchhausen-Vilsen – Heiligenberg – Asendorf. Inzet zoveel mogelijk rijvaardige materieel. www.museumseisenbahn.de

8 en 9 augustus: Weekend van de Eisenbahnfreund bij de Selfkantbahn. 38 jaar stoomtractie, al het materieel op pad. <http://www.selfkantbahn.de/>

2 t/m 6 april 2010: viering 175 spoorwegen in Duitsland in de driehoek Gerolstein – Koblenz - Trier. <http://www.dampfspektakel.info/>

GROOT BRITTANNIË

18 en 19 juli: "The Festival of Model Tramways" in het Kew Bridge Steam Museum, Green Dragon Lane, Brentford, Greater London

30 juli t/m 5 augustus: Eiland Man, Manx Heritage Transport Festival. Meer info volgt t.z.t.

24 t/m 29 september 2010: 125 jaar tram in Blackpool. Tramparades, gasttrams, open huis. Meer info volgt.

Met deze agenda vervalt de agenda uit onze vorige editie.

Nadere info uitsluitend bij de betrokken organisatoren.

Alle aankondigingen zijn onder voorbehoud van wijzigingen, typefouten e.d.